

דאליזער

עלון לשבת קודש

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

נושא השבוע: נישואין (מח)

הפטרה: "רוני עקרה" (ישעיה נד)

ה' חשון תשפ"ד 1496 (שנה כט')

פרשת נז

"מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה טהורה" (ז, יז)

מובא הגמרא פסחים (ג.): אמר רבי יהושע בן לוי: לעולם אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו, שהרי עיקם הכתוב שמונה אותיות ולא הוציא דבר מגונה מפיו, שנאמר: "מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה טהורה", אף על פי שהתורה מדקדקת על כל קוצו של יו"ד האריכה במקום לקצר ולומר "הטמאה", ללמדנו כמה צריך אדם להיזהר מלהוציא דבר מגונה מפיו.

הפה הוא "הלובי" של האדם, וסגנון הדיבור הוא למעשה כרטיס הביקור של האישיות. אדם שמדבר בלשון לא נקיה מעיד על תוכנו, כותב הרב אליהו דסלר זצ"ל בספרו "מכתב מאליהו" כי עדינות הדיבור מעידה על עדינות הנשמה ולכן בחר ובחורה שנמצאים בשידוכים ונפגשים עם מועמדת למטרת נישואין ישימו לב על אופן נקיות הלשון של המיועדת שיכול להעיד הרבה על הפנימיות לטוב ולמוטב...

"ויקח אברם ונחזור להם נשים שם אשת אברם שרי..." (יא, כט)

אברם היה היחיד שהכיר את ה' והאמין בו מול כל הסביבה שהייתה דבקה בעבודת אלילים, ושבר את הפסלים שמכר אביו תרח בחנותו, אביו כעס עליו מאד ומסרו לנמרוד שציווה עליו להשתחוות לעבודה זרה של האש וכשסירב ציווה להשליכו לאש, אך הקב"ה עשה לו נס והוא יצא חי ללא פגע, ואחיו הרן עמד שם בצד וכששאלו נמרוד משל מי אתה? השיב, בצד של אברם וגם אותו ציווה שישליכו לאש, ויצא מהאש ואחר כך מת.

כשרצה אברהם לשאת אישה, לא ידע איזו כלה לקחת שהרי כולם סביבו עבדו לאלילים, ולכן בחר אברהם בשרה בת אחיו הרן שמסר עצמו על קידוש ה'... שאמר לעצמו שרוצה כלה שגדלה בבית של מסירות נפש וקידוש שמו יתברך והתחתן עימה.

מעשה שהיה

לתת יחס ומילים טובות (הרב מרדכי רוט)

היה זה לפני כשנתיים בשעת בוקר מוקדמת, קיבלתי שיחת טלפון מאשה אחת שממש

בכתה בטלפון: 'יש לי בעל שעובד קשה לפרנסת הבית, ממש מהבוקר ועד הערב.

הוא דואג שיהיה כל מה שצריך בבית, וברוך השם יש לנו רווחה כלכלית. כל דבר שאני רק רוצה בעלי מפרגן לי מאוד ואני מאוד מעריכה אותו על זה. הוא גם מאוד דואג לילדים, לומד איתם ומשקיע בהם, אבל יש לו משהו אחד שחסר לי מאוד שזה בשבילי הכול. הוא דואג פיזית לבית אבל רגשית הוא ממש לא כזה. הוא אדם שלא אומר מחמאות, לא מראה רגשות ובטח ובטח לא מילות חיבה, בקטע הרגשי הוא ממש חסום. מי בכלל סופר כמה פעמים כבר אמרתי לו: 'בעלי היקר אני צריכה חום, חיבה, יחס, זה חשוב לי יותר מהכול'. והוא באמת מנסה יום, יומיים, אבל אחרי זה הוא שוב חוזר לחסימה הרגשית שלו.

ואני, כל כך הרבה פעמים בוכה בלילות לתוך הכרית. בתור ילדה לא קיבלתי אהבה מהוריי ורק דמינתי שכשאני אתחתן יהיה לי מישוה שיאהב אותי, ויראה לי שאני חשובה לו.

טוב לקבל על מנת להשפיע ולא להשפיע על מנת לקבל

ע"פ "אור החיים" אופק תל אביב * לא לעיין בזמן תפילה * שקיעה 5:58-6:04 * סוף זמן ק"ש 9:04-9:01

כניסת שבת: 5:44 יציאת השבת: 6:34 יציאת ש"ס ר"ת: 7:11

נכון שאכפת לו ממני והוא דואג לכל צרכיי, ונכון שאולי יש לי חסכים של חום ואהבה מההורים שלי ולכן חשוב לי מאוד הדבר הזה, ואולי אני דורשת זאת יותר מהנורמלי [אם יש מדד כזה בכלל]. אבל בשבילי חום, אהבה ויחס זה יותר מלנשום. אני נשואה כבר שבע שנים ברוך השם, אם הרב יכול לעזור לדבר עם בעלי שיטפל בזה, כי יש לי רק את בעלי שייתן לי יחס, חום ואהבה. יש לי רק בעל יחיד, אין לי מישוהו אחר בעולם שיכול לתת לי זאת מלבדו!.

אני פונה אליך הרב מרדכי אם תוכל לקבל את בעלי ולדבר אתו בהקדם האפשרי".
אומר הרב מרדכי רוט: המשפט שאמרה האשה זהו משפט מצמרר שאני שומע אותו לא אחת מאנשים שמגיעים אליי, ובכל פעם שאני שומע אותו אני מצטמרר מחדש.

יש במשפט הזה כל כך הרבה עומק וכאב. אם בן הזוג היה מבין לעומק שהוא היחידי שיכול להעניק לבן זוגו את זה ולא אף אחד אחר בעולם, והוא היה מבין את המשמעות והעומק של זה, הוא היה אוזר הרבה יותר אומץ לעשות שינוי בעצמו ולתת לבן הזוג שלו את הצרכים שחשובים לו באופן אישי. נכון שאנשים פועלים כפי שהם פועלים בחיים בגלל הרבה סיבות: היכן שהם גדלו, אופי, דברים שהם עברו בחיים, ועוד.

אבל למרות הכול אם אדם מבין שבן הזוג שלו צריך אותו ואין לו מישוהו אחר שיכול לתת לו את הצרכים שלו אלא רק הוא, אז זה היה מניע אותו לפעול ולהשתנות.
אמר לי פעם יהודי עשיר גדול שאשתו הייתה סגורה אליו רגשית, אבל הייתה מאוד דואגת לו באוכל ובבגדים ובשאר צרכיו הגשמיים.

"אני מאוד מעריך את אשתי שדואגת לי לאוכל טעים, בגדים.....
אבל האמת העצובה היא שבאלו הדברים אני יכול להסתדר לבד, יש לי ב"ה הרבה כסף ואני בכספי יכול לשלוח לניקוי יבש את הבגדים שלי, להביא שפית פרטית שתעשה לי אוכל טעים ומיוחד.
אבל אהבה אני לא יכול לקנות בכסף! אני זקוק שאשתי תראה לי רגשות של חיבה, כי את זה אני לא יכול לקנות. יש לי רק אישה אחת וזה מה שאני צריך: טיפת רגש, קצת מחמאות.....

אז זכרו: בן הזוג שלכם - אין לו מישוהו אחר חוץ ממכם כדי לספק לו את הצרכים החשובים לו.....
אותו יהודי הגיע אליי לפגישה, אחרי שיחה ארוכה הבנתי שאביו היה פוגע בו מילולית והוא לא קיבל אף פעם חום ואהבה מהוריו, ולכן התפתחה אצלו החסימה הרגשית הנ"ל.

אחד הדברים שמאוד תפסו אותו היה כשאמרתי לו: "תבין, אשתך במצוקה היא צריכה אותך, אין לה אף אחד בעולם שיספק אותה רגשית, מה שהיא צריכה רק אתה יכול לתת לה את זה". כשהוא הבין את זה, זה נתן לו כוח מאוד גדול לעשות שינוי, כי היה לו אכפת מאשתו, וכשהוא הבין לעומק את הצורך הזה הוא עשה שינוי גדול בעצמו וחייהם השתנו לטובה וברוך השם אותו זוג חי כיום חיים מאושרים ושמחים.

הלוואי שתמיד נאהב ונחבק את כולם.

כיצד בוחרים בן/בת זוג לנישואין?

פינת ההלכה

כל הדוגמאות שמובאות בעלון הם סיפורים אמיתיים שסופרו לנו אישית-

א. צריכים כל בחור ובחורה שנמצאים בשידוכים להתפלל להקב"ה שיזמן להם את הזיווג ההגון והטוב ביותר עבורם, בריא ושלם הולך בדרך ה', ירא שמים ובעל מידות טובות (גמ' ברכות טו), ולחתונה עמ' 75, זוגיות עם רגש עמ' 22).

ב. כדי לבחור בן/בת זוג לנישואין כיאות ההיכרות צריכה להיות מתוכננת כלומר הצעת השידוך מגיעה מחבר, מכר, קרוב משפחה, שדכנית וכדו' ומקבלים פרטים לפני כן ומבררים ובודקים את מידת ההתאמה ואח"כ נפגשים ובודקים התאמה במראה ושיחה (המלדך לנישואין מלושכים הרב זמיר כהן עמ' 204, זוגיות עם רגש הרב מיכאל לסרי עמ' 26, ולחתונה הרב אבנר קוואס עמ' 22-23).

חברורים [המשך]

ג. הברורים כוללים 3 חלקים עיקריים: © נתונים כללים © תכונות אופי © מצב בריאותי רפואי.

ד. © ברורים אודות נתונים כללים שאנו מעוניינים לקבל עליהם מידע על המיועדת (דוגמאות):

גיל, גובה, מראה, לומד/עובד, מעשן, עדה, אופי לבוש, מידת צניעות וכדו'.

וכן מידע על המשפחה של המיועדת: אופי משפחתי, עיסוק ההורים, עדה, חוות דעת על המשפחה וכדו'.

ה. **© ברורים אודות תכונות אופי** – שהם סך התכונות הנפשיות והרוחניות באדם המתגלות בכל מעשיו והתנהגותו.

יש מידות שקשה לחיות איתם ולכן יש לבדוק היטב שאין למיועדת מידות אלו: כעס ועצבנות, חוצפה ועזות פנים, לשון לא נקיה (קללות, לשון גסה וכדו') וכדו' - הן מידות רעות שקשה לשנות, ולהתחתן ולחיות עם אדם כזה זה פרויקט (ולחטונה הרב אבנר קוואס עמ' 53, זוגיות עם רגש הרב מיכאל לסרי עמ' 25).

ו. **© ברורים אודות מצב בריאותי-רפואי** – חשוב מאוד לבדוק את המצב הבריאותי של המועמדת והאם לוקים במחלה גופנית או נפשית ובמידת הצורך יבקשו לראות את הגיליון הרפואי. לפעמים יש השלכות משמעותיות לכל החיים כגון: אם זו מחלה נפשית יש התפרצויות והתנהגויות שקשה לחיות איתם, ואם זו מחלה תורשתית הנוגעת לעניין לידת ילדים בריאים או חולים ח"ו, אף שאצל המועמדת זה לא בא לידי ביטוי חיצוני (ולחטונה עמ' 23).

ז. ניסיון לזהות בעיות אלו ע"י **שנשאל** את החברים, שכנים, דמות רוחנית אם המועמדת לוקים במחלה מסוימת גופנית או נפשית. **נשאל** אם נוטלים תרופות בקביעות [כדורים] שזה עשוי להצביע על בעיה רפואית נסתרת. נברר אם יש מומים או מחלות אצל האחים או האחיות של המיועדת או ההורים, שאם יש כאלו יש לברר שלא קיבלו זאת בתורשה (ס).

דוגמא ממעשה שהיה: לבחורה טובה מבית טוב הוצע בחור ישיבה מתמיד משפחת הבחורה ביררו אצל הרב בישיבה בה לומד הבחור, איך הוא בלימוד? והרב שיבח אותו מאוד בדבר ואחרי מס' פגישות נסגר השידוך היו אירוסין וחתונה ... ואז התברר כי לבחור יש בעיה נפשית לא פשוטה, וכששאלו את הרב של הישיבה מדוע לא סיפר על כך? ענה, לא שאלו אותי על מצב בריאותו ולכן לא אמרתי

ח. ממחקרים שעשינו התברר שבהרבה מקרים הלבשו מועמדות עם תיק רפואי על מועמדת שהם ביישנים ותמימים, שהם מתקשים לזהות שהמוצעת סובלים מבעיות נפשיות מאחר ואת כל ההתנהגות המוזרה הם משייכים לביישנות ולטיפוס שקט, במקום להבין שיש חשש לבעיה נפשית. **דוגמא ממעשה שהיה:** מעשה בבחורה שקטה וביישנית שכבר מס' שנים היתה בשידוכים וכמהה מאוד להתחתן. היא נפגשה עם מס' בחורים אך לא יצא כלום, ואז הוצע לה בחור ישיבה שקט וביישן...

משפחת הכלה התעניינו אצל המשגיח של הישיבה ששיבח מאוד את הבחור ואמר שהוא מכיר אותו "היטב היטב", הוא אמנם תמים וביישן אך בחור בעל מידות טובות שיושב ולומד, כמו כן התברר למשפ' הבחורה כי הבחור לא ישן בישיבה אלא חוזר לביתו בכל יום, דבר שלא מקובל, אך תלו זאת בביישנות.

הבחורה נפגשה עם הבחור מס' פעמים שנראה מוזר בהליכתו ובדיבורו ועם שמירת עיניים קיצונית אך היא תלתה זאת בענווה וביישנות, גם בפגישות הוא היה נרדם לפעמים והיא תלתה זאת ברוב התמדתו בלימוד ומיעוט שינה. ואז הם התארסו ... באירוסין היא נראתה הולכת בעליצות ושמחה והחתן הולך בהכנעה והיא שוב תלתה זאת בביישנות... לאחר האירוסין יש מנהג שהחתן מתארח בשבת אצל משפ' הכלה ושבט אחת הכלה מתארחת אצל משפ' החתן אך בפועל משפ' החתן התנגדו לכך. ואז הם התחתנו .. כליל החתונה היו לו מס' פליטות פה מוזרות וגם כשהתארח בבית משפ' הכלה ההתנהגות שלו לא היתה תקינה משפ' הכלה לקחו יוזמה והצליחו להיכנס לתיק הרפואי שלו והתברר שהחתן סובל מבעיה נפשית קשה שנקראת סכיזופרניה וזה שלא ישן בישיבה כמו כולם כדי שאביו יוכל לתת לו כדור כל יום לבעיה הנפשית וזה פסק ברגע שהתחתן ... כרגע הזוג נמצא בתהליכי גירושין כבר מס' חודשים.

ט. יש לשים לב שבחוגים מסוימים עדות מסוימות לא מתחתנות עם עדות מסוימות אחרות ואם מציעים בכל זאת שידוך כזה מומלץ לבדוק היטב היטב שלא מוצע מישהו עם תיק רפואי.

דוגמא ממעשה שהיה: לבחורה מעדות המזרח בוגרת סמינר, שהיתה מס' שנים בשידוכין, הוצע בחור ישיבה מעדה מסוימת שאינה מתחתנת עם עדות המזרח [בחוגים מסוימים בעם]. משפחת הכלה ביררו אצל משגיח הישיבה שהליל את הבחור מאוד [אך הם לא ביררו על אופי הישיבה עצמה שממנה בא הבחור שהרי ישנם ישיבות שונות לרמות שונות של בחורים - וזה נבע מחוסר היכרותם עם עולם הישיבות] בפגישות הבחורה שמה לב שהבחור נתון למצבי רוח משתנים קיצוניים וגם כשהוא נוהג ברכב הוא נוהג במהירות מופרזת בקיצון.... באירוסין החתן עשה "סיום ש"ס" וכולם שיבחוהו והלילוהו ... בחתונה החתן שר לכלה שיר.. ואז החלו חיי הנישואין והכלה מגלה שעומד לפניה בחור שבקושי מתפלל ולומד... נתון למצבי רוח משתנים קיצוניים שקשה לחיות איתם, חסר אכפתיות ומתנהל ללא חשיבה, מרוקן את החשבון המשותף ועוד דברים בעיתים ... והתברר שהחתן סובל ממחלה נפשית שנקראת "מאניה דיפרסיה" וכשהיה תחת הסינר של אימו היא דאגה שייקח את הכדורים בזמן... וכל ההצגה של סיום הש"ס היתה רק הצגה ולא יותר [אחיו הוא שסיים את הש"ס ונתן לחתן לעשות את הסיום בכאילו] ... הם היו מס' חודשים בהלכי גירושין עד שהתגרשו.

י. בד"כ אחרי האירוסין נוהגים שהחתן מגיע לשבת להתארח בבית הורי הכלה [מ"מ ראוי אז שהכלה תישן בבית חברתה בלילה] ושבט אח"כ הכלה מגיעה לבית הורי החתן להתארח [מ"מ ראוי אז שהחתן ישן בבית חברו בלילה] [ולקוט יוסף למכ"ץ הכס"ל יצחק יוסף שזבע שמהות ח"ח חופה וקידושין פ"א ס"ל].

– לא לוותר על זה, זו הזדמנות פז לבדוק את המיועדת מבחינת תכונות אופי ומבחינה בריאותית. [הסבר: שבת שלמה שונה מפגישה של 2-3 שעות בו יכול המיועדת לשחק ולעשות הצגה מרשימה, וגם אם

הלכות "ותן טל ומטר"

- החל מליל ראשון (מוצאי שבת) ליל ז' בחשוון מתחילים לומר ותן טל ומטר ב"ברך עלינו"**
- א. מי שטעה וביקש "ותן טל ומטר לברכה" עוד לפני ז' בחשוון – אינו צריך לחזור (שו"ע סי' קיז ס"א).
- ב. מי שטעה מ-ז' בחשוון ולא הזכיר את "ותן טל ומטר", אלא אמר את הנוסח שהורגל בו בימות הקיץ (או שמסופק מה אמר והוא בתוך 30 יום), אזי דינו כך: (ילקו"י סי' קיז ס"ו).
- אם נזכר בעודו עומד בברכת השנים לפני שאמר את מילת "השם", יחזור ל"ותן טל ומטר לברכה" ומשם ימשיך על הסדר (הלכה כדרכו סי' קיז ס"טו).
 - אם אמר "ברוך אתה ה'" שבסוף ברכת השנים, ומיד נזכר יאמר "למדני חוקיך" ויחזור ל"ברך עלינו" (ס).
 - אם כבר גמר את "ברכת השנים" ועדיין לא התחיל את ברכת "תקע בשופר", יאמר שם "ותן טל ומטר לברכה", ואח"כ ימשיך "תקע בשופר" (כה"ח ס"ק לד).
 - אם נזכר בעודו בין ברכת "תקע בשופר" לברכת "שמע קולנו", יחכה עד "שמע קולנו", ובתוך ברכה זו יוסיף "ותן טל ומטר לברכה" (שו"ע ס"ה, משנ"ב ס"נ יט).
 - אם שכח לשאול גם בברכת "שמע קולנו" וחתם "ברוך אתה ה'", ומיד נזכר, יאמר "למדני חוקיך" ויחזור ושואל "טל ומטר" ומסיים שנית "כי אתה שומע תפילת כל פה" (משנ"ב ס).
 - אם סיים כבר ברכת "שמע קולנו" ורק אח"כ נזכר, אבל עוד לא התחיל ברכת "רצה", יאמר שם "ותן טל ומטר לברכה", ואח"כ ימשיך "רצה" וכו' (שו"ע ס"ה).
 - אם נזכר בעודו נמצא בין "רצה" ל-"יהיו לרצון אמרי פי", האחרון, חוזר לברכת "ברך עלינו" (ס).
 - אם כבר סיים פסוק "יהיו לרצון אמרי פי" (האחרון) ונזכר שם, אע"פ שעדיין לא עקר רגליו, צריך לחזור לראש תפילת שמונה עשרה (שו"ע ס, משנ"ב ס"ק י"ח).
 - אישא, אע"פ שאינה חייבת בתפילה יותר מפעם אחת ביום, אם התפללה אפילו יותר מתפילה אחת וטעתה, אע"פ כ – חוזרת כנ"ל (הלכה כדרכו סי' קו ס"ז). [מ"מ כשהתפללה תפילה אחת ביום כיאות וטעתה בתפילה השניה או השלישית נכון שקודם שתחזור תאמר "אם אני חייבת תהיה תפילה זו תפילת חובה ואם אני חייבת לחזור תהיה תפילה זו תפילת נדבה" (ס)].

לאור מצב המלחמה השורר בכל הארץ שבו אנו נתונים תחת מטחי טילי אויב ואחינו החיילים נלחמים למגר האויב הרע והאכזר ולהגן עלינו ולמען הצלת ואחינו ואחיותינו הנתונים בשבי וזקוקים לרחמי שמים מרובים חייבים כולנו להרבות בתפילה ובתחנונים לבורא העולם שיחוס וירחם ונפשפש במעשינו ונקבל על עצמנו כ"א לתקן את עצמו בבין אדם למקום ובין אדם לחברו וממילא זה יהווה מגן לנו ולאחינו וחיילנו מכל אויב ושונא. להלן נקודות להתחזקות:

- 1. תהילים נגד טילים** – הצטרפות למשמרת תהילים המחולק לנשים ונערות גברים ובחורים טל: 08-8644452 וכן כל אחד ואחד ירבה בקריאת תהילים.
- 2. קביעת עיתים לתורה בכל יום** – על כל אחד לקבוע שיעור תורה אם במסגרת שיעור ברבים או עם חברותא בכל יום. **ובוודאי שאין לבטל שיעורי תורה קיימים בגלל המצב.**
- 3. צניעות לנשים** – כל אחת תקבל על עצמה בל"נ להתחזק בפרט אחד של צניעות ותתמיד לקיימו כגון: אורך חצאית ע"פ ההלכה, לא בגדים צמודים, אטומים, אורך שרוולים כיאות...
- 4. שמירת הלשון** – לא לדבר לשון הרע, וכל אחד יקבל על עצמו שעה שבה הוא יקפיד ביותר על שמירת הלשון, להצטרפות למשמרות לגברים, ילדים ולנשים טל: 08-8644452.

הנחיות התנהגות בעת אזעקה

בהתאם להנחיות פיקוד העורף עם השמע אזעקה חובה לתפוס מחסה וללכת למרחב המוגן אפילו שנמצאים באמצע תפילה או שיעור מפסיקים מיד והולכים לתפוס מחסה.

הטוב ביותר שימשיך בתפילתו במקום המחסה ואם לא הרי:

כשחוזר למקומו: – אם היה זה באמצע תפילת שמונה עשרה ושהה במחסה כדי זמן לגמור את כל תפילת 18 [זמן של מתחילת 18 ועד סופה] חוזר לראש העמידה (שו"ע סי' קל ס"ה, ילקו"י ס"ו) ואם פחות מזמן זה ממשיך היכן שהפסיק.

–אם זה היה באמצע קריאת שמע או קריאת התורה וכדו' ממשיך היכן שהפסיק (שו"ע סי' סה ס"א, ילקו"י ס) [אם הפסיק באמצע תפילה לא ידבר ויחזור למקומו וימשיך]

לאור המצב יש לומר "אבינו מלכנו" שאחרי תפילת העמידה כל יום בשחרית ומנחה כולל שבת